

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ
STUDIUM**

2010 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Aleš Hudec

Spotřebitelský úvěr

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce:
JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2010 - 2013

BACHELOR THESIS

Aleš Hudec

The consumer credit

Prague 2013

The bachelor thesis work supervisor:
JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 27. 3. 2013

Aleš Hudec

Poděkování

Chtěl bych poděkovat Mgr. Lucii Šepkové za veškerou pomoc, informace a cenné rady, které mi poskytla v průběhu mého studia a psaní bakalářské práce. Děkuji také vedoucímu mé práce JUDr. PhDr. Davidu Elischerovi, Ph.D. za odborné vedení a rady při zpracování této práce.

Anotace

Bakalářská práce „Spotřebitelský úvěr“ blíže seznámí veřejnost s tímto pojmem. První kapitola se věnuje historii spotřebitelských úvěrů. V další kapitole se uvádí obecná pojetí ohledně spotřebitelských úvěrů včetně jeho charakteristiky a využití. Další část se týká zákona o spotřebitelském úvěru a jeho novelizace. Poslední část už se týká praktického příkladu, kde se srovnávají podmínky poskytnutí spotřebitelského úvěru a následně se zabývá vybraným úvěrem, který je aplikován u různých bankovních i nebankovních společností.

Klíčové pojmy

Banka, dlužník, instituce, společnost, spotřebitel, spotřebitelský úvěr, úrok, úvěr, věřitel, zákon.

Annotation

Bachelor thesis "Consumer credit" will learn public about this term. The first chapter focus on the history of consumer credit. In the next chapter gives general concepts of consumer loans, including their characteristics and uses. Another part relates to the Consumer Credit Act and its amendments. The last part of this relates to the practical example, where conditions are compared consumer loan and then deals with selected credit, which is applied at various banking and non-banking companies.

Key words

a bank, a borrower, a company, an institution, consumer, consumer credit, credit, creditor, interest rate, law.

OBSAH

ÚVOD	8
1 SPOTŘEBITELSKÝ ÚVĚR	10
1.1 Historie spotřebitelských úvěrů.....	10
1.2 Historie spotřebitelských úvěrů v ČR a EU	12
2 OBECNÁ POJETÍ SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU	14
2.1 Pojem půjčka a úvěr.....	14
2.2 Charakteristika spotřebitelského úvěru a jeho vymezení	15
2.3 Využití spotřebitelského úvěru	17
2.4 Druhy spotřebitelských úvěrů	19
2.4.1 Základní hlediska rozlišení spotřebitelských úvěrů	19
2.4.2 Další způsoby členění spotřebitelských úvěrů	19
2.5 Smlouva o spotřebitelském úvěru.....	20
2.5.1 Charakteristika a náležitosti smlouvy.....	20
3 ZÁKON O SPOTŘEBITELSKÉM ÚVĚRU	22
3.1 Přínosy a nedostatky v zákoně.....	22
3.2 Změny v zákoně	23
3.2.1 Odstoupení od smlouvy.....	23
3.2.2 Informační povinnost poskytovatele	24
3.2.3 Roční procentuální sazba nákladů.....	24
3.2.4 Předčasné splacení úvěru	24
3.2.5 Posouzení schopnosti splácet u spotřebitele	25
3.2.6 Důsledky porušení informační povinnosti	27
3.2.7 Další důležité změny v zákoně	27
4 PRÁVNĚ PROBLEMATICKÉ ASPEKTY SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ ...	29
4.1 Smluvní úroky z prodlení	29
5 VLIV NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU NA SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY.....	31
5.1 Nová úprava smlouvy	31
6 NEBANKOVNÍ A BANKOVNÍ SPOLEČNOSTI V ČR	33
6.1 Nebankovní úvěrové společnosti.....	33
6.1.1 Společnost Cofidis s.r.o.	33
6.1.2 Společnost Cetelem ČR a.s.....	34
6.1.3 Společnost Home Credit a.s.	36
6.2 Bankovní úvěrové společnosti	37
6.2.1 Česká spořitelna a.s.	37
6.2.2 Československá obchodní banka a.s.	38
6.2.3 Komerční banka a.s.....	39
ZÁVĚR.....	42

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	44
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	48
SEZNAM PŘÍLOH	49

ÚVOD

Bakalářská práce se věnuje tématice oblasti spotřebitelského úvěru, jelikož zejména v současné době se jedná o vysoce aktuální problematiku nejen v České republice ale na celém světě.

V posledních letech se stal spotřebitelský úvěr běžnou součástí života lidí, jejichž touha po lepším standardu života a stylu života jim byla bližší než reálná úvaha, zda opravdu tento způsob zadlužení je pro ně tak nezbytný.

První část práce se věnuje původu a historii fenoménu platebních karet, které s oblastí spotřebitelského úvěru velmi souvisí. V této kapitole se čtenář seznámí s historií spotřebitelského úvěru nejen v České republice, ale i v Evropské unii. Vstupem České republiky do Evropské unie došlo ke změně v právních předpisech a to zejména v ochraně spotřebitele. Řídí se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. 4. 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a její implementací do právního řádu České republiky pomocí zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Jelikož se v rámci široké veřejnosti často setkáváme s neznalostí základní terminologie a zákonitosti spotřebního trhu, část této práce se zaměřuje právě na tuto oblast.

Další kapitola popisuje přínosy a nedostatky nového zákona č. 145/2010 Sb. o spotřebitelském úvěru ve znění pozdějších předpisů.

Využívání a čerpání spotřebitelských úvěrů sebou nese mnohá úskalí, proto se část této bakalářské práce věnuje velmi aktuální otázce vlivu nově připravovaného občanského zákoníku, který bude mít na koncové spotřebitele významný dopad.

V závěru práce bude zmapovaná současná situace v České republice ohledně nabídky spotřebitelských úvěrů u nejvýznamnějších bankovních a nebankovních institucí.

Analýzou ukazatelů, které jsou v bakalářské práci použity, dojde k seznámení široké veřejnosti o legislativě spotřebitelského úvěru a jejich porozumění. Při interpretaci norem je vytvořen poznámkový aparát k porozumění nevšedních pojmů.

TEORETICKÁ ČÁST

1 SPOTŘEBITELKÝ ÚVĚR

1.1 Historie spotřebitelských úvěrů

Vznik spotřebitelských úvěrů je datován do období padesátých let dvacátého století, kdy Frank McNamara ve Spojených státech amerických založil „Diners Club“, .

Myšlenka založení „Diners Club“ vnikla poté, co se obchodníkovi Franku McNamarovi stala nepříjemnost v jedné z newyorských restaurací. Po té, co zapomněl svoji peněženku a neměl na zaplacení své útraty, rozhodl se této zkušenosti do budoucna vyvarovat.¹

Frank McNamara je považován za zakladatele první platební karty. Jeho myšlenka vycházela z principu vydávání klubových karet, které se primárně používaly k platbě v restauracích, jež byly klubovými členy.

Do roku 1951 evidoval Diners Club 35 000 členů a jeho karty akceptovalo více jak 280 restaurací. Adresy a kontaktní údaje restaurací byly uvedeny v seznamu, který firma pravidelně vydávala a následně inzerovala v novinách. Vzhledem k růstu popularity členské klubové karty se firma dokonce rozhodla pro vydávání vlastního časopisu.

V Americe karta neustále získávala na popularitě, ačkoli ochrana osobních údajů a ochrana před ztrátou či krádeží byla minimální. Vydávané karty neměly horní limit čerpání a v důsledku mnoha odcizených a ztracených karet se firma postupně ocitla ve ztrátě. Banka Sterlink bank, však zafinancovala ztrátu společnosti a s novým a úspěšnějším začátkem se firma začala velice rychle rozvíjet. Postupně

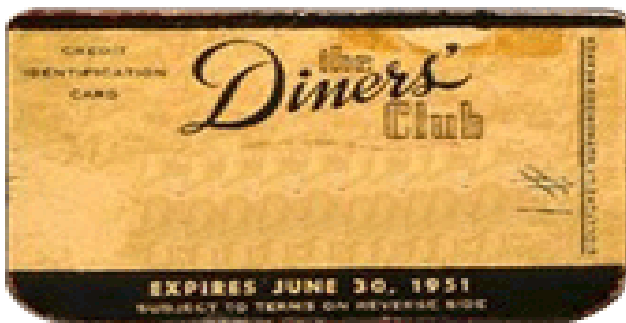
¹ Diners Club International[online] Praha. 2013 [cit. 2013-3-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.dinersclub.com/about-us.html>>

se do prosperujícího podnikání firmy začaly zapojovat i větší banky Spojených států.

Velký zlom Diners Clubu nastal v šedesátých letech, kdy se platební karty staly velmi oblíbené nejen mezi občany, ale hlavně u hollywoodských herců i přesto, že jejich akceptování bylo značně omezeno (nebyly akceptovány u čerpacích stanic většiny leteckých společností atd.)

Postupem času společnost i nadále rostla a do roku 1967 rozšířila svůj trh do 130 zemí.²

Obr. 1: Diners Club karta r. 1950



Zdroj: <http://www.dinersclub.com/press-room/card-history.html>

Obr. 2: Diners Club karta r. 2013



Zdroj: <http://www.dinersclub.com/press-room/card-history.html>

² cs.wikipedia [online] Praha 2013.[cit. 2013-3-20] Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Historie_platebních_karet>

1.2 Historie spotřebitelských úvěrů v ČR a EU

Téma spotřebitelské politiky se v Evropě objevilo počátkem sedmdesátých let na pařížském summitu, kde představitelé jednotlivých zemí vyzývají k politické akci v této oblasti. Evropská komise na výzvu reagovala a v dubnu 1975 představila Předběžný program Evropského Hospodářského Společenství o ochraně spotřebitele a informační politice. V uvedeném dokumentu bylo shrnuto pět základních práv spotřebitelů, čímž se stal základem spotřebitelské legislativy Společenství.

Podle programu má každý spotřebitel právo na ochranu ekonomických zájmů, náhradu škody, informace, vzdělání, ochranu zdraví a bezpečnosti a zastoupení. Charakter spotřebitelské politiky v tomto programu je průřezový a cíle byly postupně zaváděny do zvláštních politik Společenství.³

Pro náš právní systém byla úprava spotřebitelských smluv nezbytná a to z hlediska kompatibility legislativy Evropské Unie a našeho právního řádu. Legislativa Evropské Unie upravuje ochranu spotřebitele v rovině soukromoprávních smluv, které zanesly do našeho řádu prominutí tři směrnice - směrnice Rady 93/13/EHS o nekalých podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, směrnicí Rady 85/577/EHS o ochraně spotřebitele při smlouvách sjednávaných mimo obchodní provozovnu a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 97/7/EC o ochraně spotřebitele u smluv sjednaných na dálku tzv. „distančních smluv“.⁴

První zmínky o spotřebitelské politice jsou uvedeny v *Jednotném evropském aktu* z roku 1986, kde se již objevuje samotný pojem „spotřebitel“. O ochraně spotřebitele se také dozvídáme v článku 129a

³ DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s. 13
ISBN 978-80-87212-76-9

⁴ VESELÝ, Jan. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník I. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 303

Maastrichtské smlouvy, která vstoupila v platnost 1. listopadu 1993⁵ a v článku 153 Amsterodamské smlouvy, která vstoupila v platnost 1. května 1999⁶.

V současné době se ochrana spotřebitele řídí Lisabonskou smlouvou, která vstoupila v platnost 1. prosince 2009 a je zařazena do sdílených pravomocí Evropské Unie.⁷ Lisabonská smlouva přiznává ochraně spotřebitele průřezový význam, jak je uvedeno v článku 12: „*Požadavky vyplývající z ochrany spotřebitele budou brány v úvahu při vymezování a provádění jiných politik a činností Unie.*“ Také článek 38 Listiny základních práv Evropské unie zajišťuje vysokou úroveň ochrany spotřebitele a to přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48 Evropského společenství dne 23. 4. 2008 O smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102 Evropského hospodářského společenství.⁸

⁵ Smlouva o Evropské unii, která byla podepsána v Maastrichtu 7. Února 1992

⁶ Byla podepsána 2. Října 1997 změnila smlouvu o EU a ES

⁷ Byla podepsána 13. Prosince 2007 a ratifikována 3. Listopadu 2009

⁸ DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s. 15
ISBN 978-80-87212-76-9

2 OBECNÁ POJETÍ SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU

2.1 Pojem půjčka a úvěr

V dnešní době je poměrně běžné, že si lidé půjčují peníze za různým účelem. Většina lidí nevidí žádný rozdíl mezi půjčkou a úvěrem, jelikož je obecně známo, že si jdou „půjčit“, laicky řečeno pro půjčku. Jaký je tedy rozdíl mezi půjčkou a úvěrem?

Mezi těmito pojmy jsou však zásadní rozdíly. Hlavními rozdíly mezi úvěrem a půjčkou je samostatná smlouva. Ve smlouvě o půjčce, která je kontraktem reálným, podle § 502 odst. 1 Obchodního zákoníku⁹ přiznává právo věřiteli požadovat úroky i za okolnosti, že jejich výše v úvěrové smlouvě není sjednána. Dle § 120 Občanského soudního řádu je povinnost věřitele dokazovat poskytnutí peněz, aby vůbec smlouva vznikla, kdežto u smlouvy o úvěru stačí příslib poskytnutí peněžních prostředků.

U smlouvy o úvěru vzniká věřiteli povinnost v prospěch dlužníka rezervovat a až na žádost dlužníka poskytnout peněžní prostředky. Dlužníkovi vzniká právo a nikoliv povinnost úvěr čerpat. Při čerpání daných prostředků vzniká dlužníkovi povinnost poskytnuté prostředky vrátit a zaplatit k tomu nárokované úroky. Ve smlouvě o půjčce přenechává věřitel dlužníkovi peníze nebo jiné druhově určené věci a dlužník se zavazuje ve sjednané době peníze nebo jiné druhově určené věci vrátit.¹⁰

⁹ *Od doby poskytnutí peněžních prostředků je dlužník povinen platit z nich úroky ve sjednané výši, jinak v nejvyšší přípustné výši stanovené zákonem nebo na základě zákona. Nejsou-li takto úroky stanoveny, je dlužník povinen platit obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky v místě sídla dlužníka v době uzavření smlouvy. Jestliže strany sjednají úroky vyšší než přípustné podle zákona nebo na základě zákona, je dlužník povinen platit úroky ve výši nejvýše přípustné.*

¹⁰ DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s 23.
ISBN 978-80-87212-76-9

Mimo výše uvedené rozdíly mezi úvěrem a půjčkou jsou ještě rozdíly účetní a daňové, které se týká finančního a daňového práva.

2.2 Charakteristika spotřebitelského úvěru a jeho vymezení

Spotřebitelské úvěry lze charakterizovat jako příslib účelového nebo bezúčelového poskytnutí peněžních prostředků bankou, nebankovní institucí nebo osobou s živnostenským oprávněním osobě, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo na základě samostatného výkonu svého povolání. Na jedné straně stojí vždy podnikatel, který poskytuje peněžní prostředky a to na základě uzavřené smlouvy o úvěru. Na straně druhé spotřebitel, kterému vzniká právo tyto prostředky použít a dle sjednaných podmínek ve smlouvě je vrátit a zaplatit úroky. Smlouva o úvěru se řídí právoplatnými právními předpisy a je upravena v zákoně o spotřebitelském úvěru č. 145/2010Sb., ze dne 21. 4. 2010. Ovlivněna je rovněž občanským a obchodním zákoníkem. Svou úlohu hrají také předpisy evropských institucí a orgánů.¹¹ Zde byla implementována směrnice Rady 87/102/ES o sblížení zákonů a dalších právních a správních předpisů členských států týkajících se spotřebitelského úvěru, ve znění směrnice 90/88/EHS a směrnice 98/7/ES (dále jen „směrnice“).¹²

Spotřebitelský úvěr je uzavírán v různých typech smluv. Zákon o spotřebitelském úvěru upravuje zvláštní podmínky, které se respektují i vedle podmínek obecně platných a to za každých okolností, kdy je sjednávána smlouva o spotřebitelském úvěru. Zákon o spotřebitelském úvěru stanoví podmínky smluv a to v souladu s právem Evropských společenství.

¹¹ DOHNAL, J.: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s. 25, ISBN 978-80-87212-76-9

¹² ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J.: *Občanské právo hmotné 2*. Wolters Kluwer Česká republika, 5. Vydání. S. 205 ISBN 978-80-7357-473-4

„Zákon se nevztahuje na odloženou platbu, půjčku, úvěr nebo jinou odbornou finanční službu:

- 1) Poskytnutou pro účely bydlení, v níž je pohledávka zajištěna zástavním právem k nemovitosti a jejímž účelem je
 - a) nabytí vlastnického práva k nemovitosti, vypořádání vlastnických vztahů k nemovitosti nebo výstavba nemovitosti*
 - b) úhrada za převod členských práv a povinností v bytovém družstvu nebo nabytí účasti v jiné právnické osobě za účelem získání práva užívání bytu či rodinného domu,*
 - c) změna stavby nebo její připojení k veřejným sítím,*
 - d) úhrada nákladů spojených se získáním půjčky, úvěru nebo jiné finanční služby poskytnuté k účelům uvedených v bodech 1 až 3, nebo*
 - e) splacením úvěru, půjčky nebo jiné finanční služby poskytnuté k účelům uvedených v bodech 1 až 4, pořípadě5,**
- 2) sjednanou v podobě nájmu věci nebo leasingu, u nichž není sjednáno právo nebo povinnost koupě předmětu smlouvy po uplynutí určité doby,*
- 3) poskytnutou bez úroku nebo jakékoli úplaty,*
- 4) sjednanou v podobě průběžného poskytování služby nebo dodávání zboží stejného druhu, za které spotřebitel může platit v průběhu jejich poskytování formou splátek,*
- 5) s celkovou výší nižší než 5 000 Kč nebo vyšší než 1 880 000 Kč; částka 5 000 Kč se považuje za dosaženou též tehdy, je-li mezi tímž věřitelem a spotřebitelem uzavřeno v období 12 měsíců více smluv se stejným nebo obdobným účelem, přičemž za smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, se považuje smlouva, kterou se dosáhne nebo přesáhne celková výše úvěru 5 000 Kč, a všechny následující smlouvy uzavřené v uvedeném období,*

- 6) *kteřou zaměstnavatel poskytuje svým zaměstnancům jako vedlejší činnost s roční procentní sazbou nákladů nižší, než je roční procentní sazba nákladů spotřebitelských úvěřů obvykle nabízena na trhu, a která není obecně nabízena veřejnosti,*
- 7) *sjednanou s obchodníkem s cennými papíry nebo bankou, jejímž účelem je provedení operace s investičním nástrojem, přičemž obchodník s cennými papíry nebo banka jsou do této operace zapojeni,*
- 8) *v podobě bezplatného odložení platby stávajícího dluhu,*
- 9) *poskytovanou omezenému okruhu osob ve veřejném zájmu na základě jiného právního předpisu bezúročně nebo s úrokovými sazbami nižšími, než jsou sazby na trhu obvyklé,*
- 10) *při jejímž poskytnutí je věřiteli přenechána movitá věc a věřiteli nevzniká právo na vrácení peněz, nebo*
- 11) *Která je obsažena ve smířu uzavřeném před soudem nebo jiným příslušným orgánem.*¹³

2.3 Využití spotřebitelského úvěřu

Důvodů, proč se většina z nás uchyluje k využití možnosti čerpání spotřebitelského úvěřu, existuje celá řada. Mezi nejčastější z nich patří touha spotřebitele po lepším, vyšším životním standardu – mnohdy se však jedná o slepý chtíč, který v důsledku může končit osobním bankrotem jedince.

Spotřebitelské úvěřy fungují velmi jednoduše, a proto jsou jednou z nejrozšířenějších forem úvěřů pro nepodnikající fyzické osoby. Poskytovatelé spotřebitelských úvěřů tzv. bankovní i nebankovní instituce, nabízejí úvěřy pro své zákazníky buď za konkrétním účelem, nebo bez-účelové. V případě nebankovních společností si vybereme

¹³ §2 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěřu ve znění pozdějších předpisů

v daném obchodě zboží, o které máme zájem, a obchodník s námi sepiše smlouvu o úvěru na koupi určitého druhu zboží. Tento způsob je pro nás časově i administrativně výhodný, jelikož ve většině případů stačí k uzavření smlouvy doklad totožnosti a další potřebné doklady (pas, výpis z běžného účtu atd.). Po uzavření smlouvy, kde se určí výše a doba splácení úvěru, se stáváme vlastníky zboží, které můžeme ihned použít.

Jelikož je konkurence na trhu v oblasti poskytování úvěrů obrovská, setkáváme se i s velmi výhodnými nabídkami např. odložené splácení, nulová akontace nebo dokonce i nulové navýšení.

Bankovní instituce jsou v poskytování úvěrů a jeho vyřízení mnohem náročnější. Pokud se jedná o neúčelový úvěr, banka poskytne finanční hotovost nebo pošle peníze převodem na účet. Získaný obnos lze použít ke koupi čehokoliv a klient není oproti úvěrům poskytovaných přímo v obchodě omezen sortimentem daného obchodu. Účel, za jakým se pro spotřebitelský úvěr rozhodneme, je tedy zcela určující.

Všeobecné podmínky pro poskytnutí úvěru se u jednotlivých společností liší. Společnou podmínkou je dosažení plnoletosti, nabytí občanství České republiky nebo v případě cizince získání trvalého pobytu v ČR, přičemž jeho příjem musí být v takové výši, aby byl schopen splácet danou výši měsíční splátky. Podmínky pochopitelně závisí i na výši samostatného úvěru. Pokud žádáte o vyšší částku, bývá požadován ručitel, případně i zástava.¹⁴

Spotřebitelské úvěry jsou v dnešní době velmi využívány hlavně lidmi, kteří mají průměrné příjmy a nechtějí čekat, než si na danou věc našetří. Prodejci dražšího spotřebního zboží potvrzují, že nákup na splátky tvoří jednu třetinu jejich prodeje a každoročně toto číslo stoupá. Je tedy zřejmé, že nákup na spotřebitelský úvěr začíná být víceméně velmi obvyklou záležitostí.

¹⁴ Penze.cz [online] Praha 2013.[cit. 2013-3-21] Dostupný z WWW: <<http://penze.cz/80271-co-jeto-spotrebitelky-uver>> ISSN 1213-2217

Jednoznačnou a největší výhodou úvěru je okamžité uspokojení současných potřeb bez nutnosti dlouhodobě spořit.

2.4 Druhy spotřebitelských úvěrů

2.4.1 Základní hlediska rozlišení spotřebitelských úvěrů

Jedním z nejzákladnějších kritérií je členění úvěrů podle **účelovosti**, což v praxi znamená, že spotřebitel dopředu buď zná účel úvěru, na který vypůjčené peníze použije např. nákup televizoru, anebo se jedná o úvěr neúčelový, kde spotřebitel nemusí účel uvádět.

Dále členíme úvěr podle **zajištění** na úvěr zajištěný a nezajištěný, kde spotřebitel poskytuje např. zástavní právo k movité věci v případě, kdy nebude schopen pohledávku uhradit poskytovateli.

Jak jsem již zmiňoval, spotřebitelské úvěry jsou vypláceny přímo spotřebiteli a to buď převodem na jeho účet tzv. **bezhotovostní** druh výplaty anebo hotově, tzv. **hotovostní** vyplacením.

Jelikož je třeba úvěr splácet, rozlišujeme zde i dobu splatnosti. **Doba splatnosti** může být **krátkodobá** (se splatností do jednoho roku), **střednědobá** (se splatností do čtyř let), řekl bych, že tyto úvěry jsou asi nejvíce využívány nebo **dlouhodobá** (se splatností vyšší než čtyři roky).

2.4.2 Další způsoby členění spotřebitelských úvěrů

Členění spotřebitelských úvěrů může být i následující:

Klasický spotřebitelský úvěr - pod tímto pojmem jsou zahrnuty úvěry standardního typu, kdy spotřebitel podá žádost o úvěr a po jejím zpracování, schválení a sepsání následné smlouvy, je žadateli vyplacena úvěrová částka to hotově nebo převodem na účet.

Splátkové financování je produkt splátkových společností a spočívá v tom, že smlouva o úvěru se vyřizuje a následně i podepisuje přímo u prodejce v místě nákupu konkrétního druhu zboží. V tomto

případě splátková společnost převede finanční prostředky přímo prodávajícímu na účet.

Úvěr z úvěrových karet je placení úvěrovou kartou, kterou vydá bankovní nebo nebankovní instituce. Prostřednictvím této karty je klientovi automaticky poskytnut spotřebitelský úvěr v rámci sjednaného limitu. V současné době jsou úvěrové neboli kreditní karty velmi oblíbeným nástrojem k placení. Vzhledem k tomu, že peníze na úvěrových kartách nejsou penězi klienta, ale banky, mají tyto karty i výhody při placení. Tyto finanční prostředky jsou pojištěny bankou a při zneužití třetí osobou je za ně zodpovědná ta daná bankovní instituce.

Kontokorentní úvěr je spojen s běžným účtem klienta. Při kladném zůstatku na účtu je klient věřitelem banky a při záporném zůstatku je naopak dlužníkem. Při každém čerpání povoleného kontokorentního limitu je klient povinen tento úvěr splatit i s poplatky k tomu spojenými, ale zároveň ho kdykoli znova čerpat.¹⁵

2.5 Smlouva o spotřebitelském úvěru

2.5.1 Charakteristika a náležitosti smlouvy o úvěru

Smlouva o úvěru¹⁶ „*Smlouvou o úvěru se zavazuje věřitel, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a dlužník se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky*“, je upravena v § 497 až § 507 Obchodního zákoníku. Tento druh smlouvy nevyžaduje ke své platnosti písemnou formu, ale ústní sjednání smlouvy o úvěru je z hlediska bez formálnosti nevhodné. V praxi se setkáváme pouze s formálním, tedy písemným sjednání této smlouvy. Písemná forma smlouvy musí být ze zákona

¹⁵ PEŇÁZ, J. *Konkurenční prostředí v oblasti spotřebitelských úvěrů* [online]. 2011 [cit.2013-03-21] s. 19 Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně. Vedoucí práce Rejnuš, O. Dostupné z www:

<<https://dspace.vutbr.cz/bitstream/handle/11012/3803/diplomov%C3%A1%20pr%C3%A1ce%20ve%C5%99ejn%C3%A1.pdf?sequence=1>>

¹⁶ § 497 Zákon č. 513/1991 Sb. *Obchodního zákoníku*. Poradce. Český Těšín. ISSN 1802-8276

dodržena pouze v případě, kdy alespoň jedna strana projeví vůli, aby smlouva byla uzavřena v písemné formě.¹⁷

Podstatnými částmi této smlouvy jsou:

- a) Identifikace věřitele a dlužníka,
- b) Určení výše peněžních prostředků, které mají být věřitelem poskytnuty dlužníkovi,
- c) Závazek věřitele, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch určené peněžní prostředky,
- d) Závazek dlužníka poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.¹⁸

V praxi je v pozici věřitele nejčastěji banka. V minulosti se objevovaly polemiky, zda věřitelem musí být výlučně banka, či zda je přípustné, aby věřitelem ze smlouvy o úvěru (osobou poskytující dlužníkovi peněžní prostředky) byla i osoba jiná. Nakonec se dospělo k závěru, že poskytování úvěrů není výlučnou bankovní činností. Připouští se však, že úvěry jsou poskytovány i nebankovními subjekty a pro některé z nich je to hlavní podnikatelská činnost. Nevylučuje se ani sjednání smlouvy o úvěru i mezi dvěma nepodnikatelskými subjekty. Avšak za podmínky, že takto uzavřená smlouva o úvěru bude jednorázovou a individuální činností a nesmí vykazovat žádné znaky podnikání. Sjednání úvěrové smlouvy s jinou osobou než bankou nemá žádný vliv na tuto smlouvu, neboť dle § 261 odst. 3 písm. d) Obchodního zákoníku je úvěrová smlouva absolutním obchodem.¹⁹

¹⁷ § 272 Obch. Zák. říká: „Smlouva vyžaduje k platnosti písemnou formu pouze v případech stanovených v tomto zákoně, nebo když alespoň jedna strana při jednání o uzavření smlouvy projeví vůli, aby smlouva byla uzavřena v písemné formě.“

¹⁸ ŠVARC, Zbyněk et. Al. *Základy obchodního práva*. 3. Vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s. 285 ISBN 978-80-7380-322-3

¹⁹ ŠVARC, Zbyněk et. Al. *Základy obchodního práva*. 3. Vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s. 285 ISBN 978-80-7380-322-3

3 Zákon o spotřebitelském úvěru

3.1 Přínosy a nedostatky v zákoně

Jako přínos můžeme zmínit novou definici pojmu osoby spotřebitele, která je nově vymezena na okruh fyzických osob a to zákonem č. 155/2010 ze dne 21. 4. 2010²⁰ a ne na osoby právnické. Nový zákon tedy definuje spotřebitele jako osobu fyzickou.²¹

Před platností a účinností nového zákona, bylo v praxi zcela obvyklé, že spotřebitel podal a podepsal žádost o poskytnutí úvěru a daná instituce musela tuto žádost posoudit. Při kladném vyhodnocení byla spotřebiteli žádost schválena a úvěr mu byl poskytnut.²² V těchto případech však nastal problém, kdy úvěrové instituce uzavíraly takovéto smlouvy prostřednictvím obchodních zástupců nebo jiných kompetentních osob.²³

Osobou, která mohla zprostředkovat tento typ úvěru, mohl být prakticky kdokoliv. V novém zákoně nacházíme definici, která přesně určuje, co si pod tímto pojmem můžeme představit a zároveň novelizuje i zákon o živnostenském podnikání, kde zavádí novou vázanou živnost²⁴, přímo pojmenovanou „poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“.²⁵

²⁰ Tento zákon také novelizoval občanský zákoník v tom smyslu, že dřívější znění ust. § 55 odst. 2, tedy že ujednání ve spotřebitelských smlouvách ve smyslu § 56 se považují za platná, pokud se spotřebitel nedovolá jejich neplatnosti, bylo nahrazeno zněním ujednání ve spotřebitelských smlouvách podle § 56, a konečně byl tedy občanský zákoník uveden do souladu s příslušnými evropskými předpisy

^{21,23,25} DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s. 30, ISBN 978-80-87212-76-9

²² Dle ust. § 43c občanského zákoníku v podstatě akceptace smlouvy a dle ust. § 497 obchodního zákoníku poskytnutí peněžních prostředků, což je náležitost nutná k existenci smlouvy o úvěru.

²⁴ živnosti, podmínkou jejichž provozování je odborná způsobilost uvedená v příloze č. 2 živnostenského zákona, nestanoví-li živnostenský zákon jinak (viz § 24). Jedná se o ohlašovací živnosti vyjmenované v příloze č.2 živnostenského zákona.

Za zprostředkovatele nepovažujeme osobu, která není věřitelem, a která svou podnikatelkou činností nebo výkonem svého povolání, nabízí za odměnu spotřebiteli možnost uzavřít smlouvu s věřitelem o spotřebitelském úvěru, pomáhá mu tuto smlouvu uzavřít nebo ji jménem věřitele uzavírá.²⁶

3.2 Změny v zákoně

Zákon prošel podstatnými změnami. V nové právní úpravě se setkáme s novým finančním rozmezím u spotřebitelských úvěrů a to ve výši 5 000 Kč až 1 880 000 Kč, které se nevztahují na hypotéky, úvěry na nájem, leasing nebo předměty smlouvy, kde není sjednáno odkoupení předmětu po uplynutí určité doby nebo na další finanční služby.²⁷ Další změny jsou přiblíženy v následujících podkapitolách.

3.2.1 Odstoupení od smlouvy

Podle § 11 je spotřebiteli dána možnost odstoupit od smlouvy a to bez udání důvodů ve lhůtě 14 dnů ode dne uzavření dané smlouvy. V případě, že smlouva neobsahuje informace stanovené v § 6 odst. 1²⁸, lhůta pro odstoupení neskončí dříve než 14 dnů poté, kdy věřitel spotřebiteli chybějící informace poskytne.²⁹

„Pokud věřitel nebo třetí osoba na základě smlouvy mezi třetí osobou a věřitelem poskytuje doplňkovou službu související se

²⁶ DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s. 31, ISBN 978-80-87212-76-9

²⁷ OŠKRDALOVÁ, G., VALOUCH, P. *Nová pravidla pro poskytování spotřebitelských úvěrů v České republice od 1.1.2011*. In Mgr. Petr Červinek. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Evropské finanční systémy 2011. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2011. ISBN 978-80-210-5509-4.

²⁸ Smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, vyžaduje písemnou formu a věřitel je povinen v ní uvést informace stanovené v příloze č. 3 k tomuto zákonu. Nesplnění této informační povinnosti nebo písemné formy nemá za následek neplatnost smlouvy. Jedno vyhotovení smlouvy musí obdržet spotřebitel v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat.

²⁹ § 11 zákona č. 145/2010 Sb. o spotřebitelském úvěru ve znění pozdějších předpisů

*smlouvou, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, okamžikem odstoupení od této smlouvy zaniká i smlouva o doplňkové službě. Věřitel je povinen bez zbytečného odkladu informovat třetí osobu o tom, kdy k odstoupení od smlouvy došlo“.*³⁰

3.2.2 Informační povinnost poskytovatele

Spotřebiteli vzniká právo na detailní informace o spotřebitelském úvěru, které musí být uvedeny jak ve smlouvě, tak s ním musí být spotřebitel obeznámen před jejím uzavřením. Veškeré bankovní i nebankovní instituce musí dodržovat zákonem stanovenou informační povinnost. V opačném případě čelí nemalým finančním sankcím.³¹

3.2.3 Roční procentuální sazba nákladů

Roční procentuální sazbou nákladů (dále jen „RPSN“) se rozumí procentní podíl dlužné částky, který je spotřebitel povinen zaplatit věřiteli za období jednoho roku. V novém zákoně se tento pojem více definuje a ukládá povinnost informovat klienta o všech dalších nákladech spojených s úvěrem, jako jsou např. sankce při neplnění některého ze závazků stanovených ve smlouvě o úvěru a jiné náklady než kupní ceny, které je spotřebitel povinen při koupi zboží nebo poskytnutí služeb zaplatit.³²

3.2.4 Předčasné splacení úvěru

Nový zákon zde nastavuje limit poplatků spojených s předčasným splacením úvěru, kde vzniká věřiteli právo na náhradu nutných a objektivně odůvodněných nákladů, jež vznikly v souvislosti s předčasným splacením a nesmí přesáhnout 1 % z předčasně

³⁰ § 11 odst. 4 zákona č. 145/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů

³¹ § 4, § 5, § 6 a § 7 zákona č. 145/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů

³² § 10 zákona č. 145/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů

splacené části celkové výše úvěru, přesáhne-li doba mezi předčasným splacením a sjednaným koncem spotřebitelského úvěru 1 rok a 0,5 % v případě, že je tato doba kratší než 1 rok. Žádná náhrada nákladů však nesmí přesáhnout částku úroků, kterou by spotřebitel zaplatil za dobu od předčasného splacení do sjednaného konce spotřebitelského úvěru.

Nárok věřiteli na náhradu nákladů za předčasné splacení nevzniká v následujících případech: „ a) *pokud splacení bylo provedeno v rámci plnění z pojistné smlouvy určené k zajištění splacení spotřebitelského úvěru, b) v případě přečerpání, nebo c) pokud splacení bylo provedeno v období, pro které není stanovena pevná úroková sazba*“.³³

V případě porušení dochází ke vzniku správního deliktu, který může být sankcionován až do výše 5 000 000 Kč.³⁴

Zákon rovněž stanovuje, že spotřebitel je oprávněn splatit spotřebitelský úvěr kdykoli po dobu jeho trvání buď jen jeho části, nebo celý úvěr. Spotřebiteli tímto zákon garantuje poměrné snížení celkových nákladů spotřebitelského úvěru.³⁵

3.2.5 Posouzení schopnosti splácet u spotřebitele

Zde se setkáváme s úplně novým nástrojem, který by měl řešit situace týkající se bankovních i nebankovních subjektů poskytujících úvěry. Toto posouzení schopnosti splácet je založeno nejen na formě dotazníků, ale zejména na registrech dlužníků, ke kterým má daný subjekt přístup. Hlavní výhodou tohoto nástroje je skutečnost, že

³³ § 15 zákona č. 145/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů

³⁴ §20 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 20 odst. 5 písm. a) zákona č. 145/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů

³⁵ Celkovými náklady spotřebitelského úvěru pro spotřebitele se dle § 3 písm. e) zákona č. 145/2010 ve znění pozdějších předpisů rozumí „ *veškeré náklady, včetně úroků, provizí, daní a veškerých dalších poplatků, které spotřebitel musí zaplatit v souvislosti se spotřebitelským úvěrem a které jsou věřiteli známy; do celkových nákladů se započítávají i náklady související s doplňkovými službami spotřebitelského úvěru, zejména pojistné pokud je uzavření smlouvy o poskytnutí doplňkové služby povinné pro získání spotřebitelského úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek.*“

dochází k omezení předlužování a následného vyhlásování osobních bankrotů³⁶. Posouzení schopnosti splácet tak zamezuje poskytnutí úvěru osobám, která nejsou pro banku dostatečně spolehlivým klientem.

Znění nového zákona říká: „*Věřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele.*“³⁷

Většina věřitelů zkoumala schopnost splácet svých klientů ještě před platností a účinností tohoto zákona, ale jednalo se zejména o nebankovní instituce, které tuto schopnost výrazně podceňovali.

V rámci České republiky existuje několik prověřovacích databází, členěných dle několika hledisek. Primárním členěním je rozdělení dle způsobu provozování na soukromé a státní. Dalším významným faktorem je druh bonity klienta. Pokud chceme získat informaci, zda byl klientovi již nějaký úvěr poskytnut (např. u jiné společnosti) a klient splácí nebo splácel v řádném termínu, jedná se o tzv. pozitivní registr. Pokud nás zajímá, zda klient je dlužníkem, ale neplatičem, který je pro nás „černým Petrem“ a hlavně i neperspektivním klientem, nahlédneme do databáze negativní, kde jsou evidovány osoby dlužné a neplatičí.

V České republice existuje několik výše uvedených institucí, mezi které patří například firma Solus (shromažďuje pouze informace o negativních klientech), Nebankovní registr informací, nebo Bankovní

³⁶Osobní bankrot je laický výraz pro způsob řešení insolvence fyzických osob formou oddlužení. Jelikož osobní bankrot - oddlužení je jedním z výsledků v insolvenčním řízení zaměřeném na řešení tzv. finančního úpadku (předlužení) především fyzických osob nepodnikatelů, vžil se pro tento způsob řešení osobního úpadku pojem osobní bankrot. Osobní bankrot není exekuce na majetek dlužníka.

³⁷ § 9 odst.1 zákona č. 145/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů

registrantských informací, které na vyžádání výše uvedené informace o klientovy poskytují.³⁸

3.2.6 Důsledky porušení informační povinnosti

Zákon říká: „neobsahuje-li smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, informace uvedené v § 6 odst. 1³⁹ a spotřebitel tuto skutečnost uplatní u věřitele, pokládá se spotřebitelský úvěr od počátku za úročený ve výši diskontní sazby platné v době uzavření této smlouvy uveřejněné Českou národní bankou a ujednání o jiných platbách na spotřebitelský úvěr jsou platná.“⁴⁰

Zatímco tedy podle dřívějšího zákona se úvěr úročil a ujednání se stávala neplatnými až ode dne oznámení, podle současného zákona se tak stane zpětně ode dne uzavření úvěru.⁴¹

3. 2. 7 Další důležité změny v zákoně

Zákon se dále zabývá směnkami a šeky a zabraňuje existujícím nekalým praktikám spočívajících ve vyplňování v bianco směnkách. Směnku ani šek již není možno použít ke splacení nebo zajištění pohledávky, přičemž věřitel a zprostředkovatel odpovídají společně a nerozdílně spotřebiteli za škodu způsobenou porušením této povinnosti.⁴²

³⁸ § 6 zákona č. 145/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů

³⁹ Smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, vyžaduje písemnou formu a věřitel je povinen v ní uvést informace stanovené v příloze č. 3 k tomuto zákonu. Nesplnění této informační povinnosti nebo písemné formy nemá za následek neplatnost smlouvy. Jedno vyhotovení smlouvy musí obdržet spotřebitel v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat.

⁴⁰ § 8 zákona č. 145/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů

⁴¹ Clovekvpravy.cz [online] Praha. 2013 [cit. 2013-3-24] Dostupný z WWW: <<http://www.clovekvpravy.cz/obcanske-pravo-hmotne-aktualizovano-k-112012-7/spotrebitelske-smlouvy-404/zakon-o-spotrebitelskem-uveru-450>>

⁴² Top09 [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z www: <<http://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/mf-novela-zakona-o-spotrebitelskem-uveru-vstoupila-v-ucinnost-12283.html>>

Společnosti, které nabízejí, sjednávají nebo zprostředkovávají spotřebitelské úvěry prostřednictvím hlasové telefonní komunikace, textové nebo multimediální zprávy nesmí nadále používat telefonní číslo s vyjádřenou cenou (při komunikaci se zákazníkem v souvislosti se spotřebitelskými úvěry tak není možné využít linky 900,906 atd.).

Na závěr je zapotřebí uvést, jaké postihy neboli sankce následují při porušení výše uvedených povinností. Orgán dohledu (Česká národní banka nebo Česká obchodní inspekce) může uložit pokutu až do výše 20 miliónů Kč. Při porušení se může spotřebitel domáhat svých práv u finančního arbitra.⁴³

⁴³ Top09 [online] Praha 2013.[cit. 2013-03-24]. Dostupné z www: <<http://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/mf-novela-zakona-o-spotrebitelskem-uveru-vstoupila-v-ucinnost-12283.html> >

4 Právně problematické aspekty spotřebitelských úvěrů

4.1 Smluvní úroky z prodlení

O smluvních úrocích toho bylo již napsáno mnoho, ale při nezměněné judikatuře Nejvyššího soudu České republiky lze jen těžko přinést nějakou invenci do interpretace a aplikace tohoto oblíbeného institutu utvrzujícího závazek. Zdá se však, že neméně významný pojem „úroky z prodlení“, zůstává stranou zájmu. Ani s jeho výší nebývá problém, neboť je stanovena konkrétním nařízením vlády č. 142/1994 Sb., které udává výši úroků z prodlení a poplatku z prodlení, ve znění pozdějších předpisů. To platí ovšem ve vztazích nepodnikatelských. V režimu zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, je zákonodárcem stanovená výše sankce za prodlení s plněním peněžitého závazku odstraněna ve prospěch flexibility a autonomie vůle, což z úroku z prodlení činí prvek smluvních vztahů, podobně jako je jím smluvní pokuta. Dle ust. § 369 obchodního zákoníku totiž platí, že pevná „zákonná“ výše úroku z prodlení se použije pouze subsidiárně, není-li mezi stranami sjednáno jinak. Smluvní úroky z prodlení jsou tak výhradně tématem obchodního práva.⁴⁴

Z pohledu spotřebitele by však bylo mnohem snazší, kdyby stanovená míra úroků byla přímo zakotvena v úvěrové smlouvě. Pro spotřebitele by se jednalo svým způsobem o pomůcku, kterou by mohl využít při výpočtu úroků z prodlení z dané smlouvy a nedocházelo by k nerovnováze práv a povinností. Jsem přesvědčen, že by spotřebitel uvítal možnost vypočítat procentuální sazbu spíše než-li repo sazbu. Důležité je také zmínit, že v českém právním systému se obecná

⁴⁴ www.ipravnik.cz [online] Praha 2010 [cit 2013-03-24]. Dostupné z WWW: <http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/obchodni-pravo/art_6803/smluvena-vyse-uroku-z-prodleni.aspx>

oprava úroků nevyskytuje a veškerí účastníci smluvních vztahů jsou vázáni na rozhodovací činnost soudů vyšších stupňů. Stále však zůstává otázkou, zda je-li to správné řešení.⁴⁵

⁴⁵ DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s. 67-72, ISBN 978-80-87212-76-9

5 VLIV NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU NA SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY

Hlavní změnou nového občanského zákoníku a jeho vlivu na spotřebitelské úvěry bude ve smluvních vztazích uzavřenými mezi účastníky. Nový občanský zákoník se vrací ke klasické české právní terminologii, a proto zde pouze upozorním na některé rozdíly, které se týkají spotřebitelských úvěrů.⁴⁶

5.1 Nová úprava smlouvy

V novém občanském zákoníku se setkáváme se smlouvou o úvěru jako o jednotném typu smlouvy, která je upravena v § 2395 až § 2400, kde je jasně dáno, že „*smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky*“.⁴⁷ Úvěrující je ten kdo peníze poskytuje a Úvěrovaný ten, kdo se peníze vypůjčuje.

Návrh ustanovení o smlouvě je převzatý z platného obchodního zákoníku.

Další novinkou, se kterou se setkáme v novém občanském zákoníku, je fakt, že úvěrovaný bude již u prodlení jedné splátky povinen zaplatit úvěrujícímu celý dluh. Této situace budou samozřejmě úvěrující využívat a požadovat po úvěrovaném doplacení celé částky i s úroky okamžitě po uplynutí doby prodlení. Z hlediska formulace

⁴⁶ DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s. 67-72, ISBN 978-80-87212-76-9

⁴⁷ PRAŽÁK, Z., *Občanský zákon č. 89/2012 Sb. s komentářem*, Poradce s.r.o. Český Těšín, 2012 ISBN 978-80-7365-335-5

úvěrové smlouvy, mimo již uváděné změny v absenci úhrad splátek, se toho mnoho nemění.⁴⁸

Domnívám se, že až nový občanský zákoník vejde v účinnosti a bude zanesen do běžné praxe, nejen uvedené nedostatky se objeví.

⁴⁸ DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, s. 67-72, ISBN 978-80-87212-76-9

6 NEBANKOVNÍ A BANKOVNÍ SPOLEČNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE

Tato část mé práce je založena na příkladech spotřebitelských úvěrů poskytovaných bankovními i nebankovními společnostmi v České republice. Celkově se pokusím zmapovat, jaké společnosti se na našem trhu objevují a jaké služby, typy úvěrů poskytují. Zaměřím se také na jejich jednotlivé nabídky a portfolia.

6.1 Nebankovní úvěrové společnosti

V České republice existuje mnoho nebankovních úvěrových společností. Bohužel se setkáváme i s takovými, které nejsou příliš seriózní a snaží se využít důvěřivosti svých klientů ve svůj prospěch.

Společnost Člověk v tísni uveřejnila tzv. predátorský index, který monitoruje serióznost nebankovních společností. Nejlepší hodnocení získaly společnosti Cofidis, Cetelem ČR a.s. a Home Credit, který obsadil první příčku.⁴⁹ Proto jsem se rozhodl na uvedené společnosti konkrétně zaměřit.⁵⁰

6.1.1 Společnost Cofidis s.r.o.

Společnost Cofidis s.r.o. je mezinárodní společnost, se specializací na poskytování spotřebitelských úvěrů na dálku. Specializuje se především na online půjčky a rozmanité spotřebitelské úvěry. Do České republiky společnost vstoupila v roce 2004. Výhodné

⁴⁹ Česká televize, ekonomika, *žebříček nebankovních úvěrů radí, kde si nepůjčovat* [online] Praha 2010 [cit. 2013-03-24] dostupné na [www: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/109808-zebricek-nebankovnich-uveru-radi-kde-si-nepujcovat/>](http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/109808-zebricek-nebankovnich-uveru-radi-kde-si-nepujcovat/)

⁵⁰ Mesec.cz, *Úvěrový predátoř*, [online] Praha 2013 [cit 2013-03-24] dostupné na [www: <http://www.mesec.cz/clanky/uverovi-predatori-vs-bezpecne-pujcky-tady-si-uver-neberte-seznam/>](http://www.mesec.cz/clanky/uverovi-predatori-vs-bezpecne-pujcky-tady-si-uver-neberte-seznam/)

nabídky, dlouhodobé zkušenosti s profesionálním přístupem k zákazníkovi řadí, Cofidis s.r.o. mezi jedny z nejlépe hodnocených úvěrových společností v oblasti poskytování nebankovních úvěrů.⁵¹

Společnost Cofidis s.r.o. byla založena ve Francii v roce 1982. Původně byla založena proto, aby umožnila klientům nakupovat ve společnosti 3 Suisses na splátky. Postupem času se však začala více rozvíjet a své aktivity nabízet i široké veřejnosti.⁵²

Komunikace se společností neprobíhá pouze po telefonu nebo klasicky poštou, ale hlavně pomocí moderních technologií jako je: e-mail, internet a používání jejich webových stránek.⁵³

Firma Cofidis s.r.o. poskytuje neúčelové úvěry v rozmezí od 20 000 Kč do 300 000 Kč, se splatností od 12 do 72 měsíců. K vyřízení úvěru klientovi postačí potvrzení o výši příjmu, jedna kopie výpisu z běžného účtu, oboustranná kopie občanského průkazu a kopie druhého průkazu (řidičský průkaz, rodný list nebo pas). Úvěr je možné splatit předčasně anebo doplatit i vyšší částku a to bez poplatku, zcela zdarma.⁵⁴

Např. při úvěru 150 tis. Kč se splatností 5 let je měsíční splátka 3784,-Kč

Celkově klient zaplatí 227 040,-Kč

6.1.2 Společnost Cetelem ČR a.s.

Cetelem ČR a.s. opět pocházející z Francie, byla založena jako dceřiná společnost francouzské banky BNP Paribas Personal Finance v roce 1953 a postupem času se rozšířila do více jak třiceti zemí na světě. V České republice na trhu působí od roku 1996, kdy již od počátku patřila mezi významné poskytovatele úvěrových produktů. Již

⁵¹ Profil společnosti Cofidis s.r.o.[online] Praha 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/>](http://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/)

⁵² Profil společnosti Cofidis s.r.o.[online] Praha 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/>](http://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/)

⁵³ Profil společnosti Cofidis s.r.o.[online] Praha 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/>](http://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/)

⁵⁴ Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>](http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html)

v roce 2011 měla více jak 1,5 miliónu spokojených klientů pouze v ČR a stala se tak dominantou na trhu.⁵⁵

Společnost Cetelem ČR a.s. poskytuje spotřebitelské úvěry, osobní půjčky, úvěry na financování automobilů, ale i kreditní karty.

Na českém trhu nabízí osobní půjčku od 20 tis. do 200 tis. Kč se splatností od 6 do 84 měsíců bez udání účelu. Pokud bychom chtěli půjčku na nábytek, zde máme možnost čerpat od 50 tis. až do 500 tis. Kč, na nové auto od 100 tis. do 1 mil. Kč a rekonstrukci od 50 tis. do 1 mil. Kč.⁵⁶

Jak žádat o úvěr u Cetelemu? Je to jednoduché a nabízejí se tři možnosti: on-line, po telefonu anebo přímo na pobočce firmy. K žádosti o úvěr je zapotřebí mít vyplněnou žádost o půjčku, kopii výpisu z bankovního účtu, kopii dokladu totožnosti a druhého dokladu.⁵⁷

Mimo běžný úvěr nabízí společnost také kreditní kartu Mastercard. S touto kartou se nabízí přístup k čerpání úvěrového rámce⁵⁸ nonstop, takže klient získává okamžitý přístup k peněžním prostředkům. Jedná se o nejrychlejší způsob okamžitého získání jak hotovosti, tak i k bezhotovostnímu placení. Kartu lze využít jak v ČR, tak i na mnoha místech, které akceptují tuto kartu po celém světě.⁵⁹

Strategie společnosti je založena na poskytování vysoce kvalitních a komplexních finančních služeb dostupné široké veřejnosti.⁶⁰

⁵⁵ Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>](http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html)

⁵⁶ Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>](http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html)

⁵⁷ Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>](http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html)

⁵⁸ Ke každé kreditní kartě je schválena určitá částka (úvěr neboli úvěrový rámec), kterou můžete čerpat na nákup libovolného zboží či služeb. Pokud částku splatíte během bezúročného období, není Vám za její čerpání účtován žádný úrok a částku tak máte k dispozici zcela zdarma

⁵⁹ Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>](http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html)

⁶⁰ Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>](http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html)

Veřejnost v roce 2013 hlasovala v anketě Zlatý měšec pro společnost Cetelem ČR a.s., která skončila na druhém místě v kategorii úvěrových společností.⁶¹

Za rok 2012 společnost půjčila 10,37 miliardy Kč a tím měla meziroční nárůst o 6,4%. V českém leasingové a finanční asociaci vzrostl její podíl z 28 na 30%, čímž se potvrdila skutečnost, že firma je největší nebankovní poskytovatel úvěrových produktů v ČR.⁶²

Např. při úvěru 150 tis. Kč se splatností 5 let je měsíční splátka pouze 3 588,-Kč

Celkově klient zaplatí 215 280,-Kč

6.1.3 Společnost Home Credit a.s.

Společnost Home Credit a.s., založená v roce 1997 ve vlastnictví skupiny PPF Group N. V.

Nabízí širokou škálu úvěrových produktů: nákupy na splátky u obchodních partnerů, úvěry na auta, hotovostní půjčky, kreditní karty a revolvingové půjčky. V první polovině roku 2012 společnost poskytla úvěry v celkové výši 4,18 miliardy Kč. Zaměstnává 28 tisíc lidí a poskytuje své služby více než 28 milionům klientů skrze 86 tisíc distribučních míst na celém světě.⁶³

Firma Home Credit a.s. poskytuje neúčelové i účelové úvěry v rozmezí od 10 000 Kč do 150 000 Kč, se splatností od 12 do 72 měsíců. K vyřízení úvěru klientovi postačí potvrzení o výši příjmu, jedna kopie výpisu z běžného účtu, oboustranná kopie občanského průkazu a kopie druhého průkazu (řidičský průkaz, rodný list nebo pas). Úvěr je

⁶¹ Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>](http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html)

⁶² Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha. 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z [www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>](http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html)

⁶³ Profil společnosti Home Credit a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-25]. Dostupné z [www: <http://www.homecredit.cz/o-nas/>](http://www.homecredit.cz/o-nas/)

možné splatit předčasně, odložit až čtyři krát splátku anebo doplatit i vyšší částku a to bez poplatku, zcela zdarma.⁶⁴

Např. při úvěru 150 tis. Kč se splatností 5 let je měsíční splátka 3913,-Kč.

Celkově klient zaplatí 234 780,-Kč

6.2 Bankovní úvěrové společnosti

Bankovní úvěry jsou takové, jak už napovídá název, které poskytují samotné banky. Patří ke klasickým úvěrům, které sebou nesou nejnižší úrokové sazby ale i rizika. Při žádosti o úvěr v bance je zapotřebí, aby u ní měl klient založený běžný účet, který analyzuje bance bonitu klienta a zároveň slouží jako doklad o výši příjmu. V České republice je dominantní bankovní společností Česká spořitelna a.s. (následuje jí ČSOB a.s. a Komerční Banka).

6.2.1 Česká spořitelna a.s.

Kořeny České spořitelny a.s. sahají až do roku 1825, kdy zahájila činnost Spořitelna česká, předchůdce České spořitelny. Na tradici českého a později československého spořitelnictví navázala v roce 1992 jako akciová společnost. O tom, že je Česká spořitelna dominantou na českém trhu, hovoří nejen dlouholetá tradice, ale zároveň i 5,2 milionu klientů, které dnes Česká spořitelna má.⁶⁵

V roce 2000 se stala členem skupiny Erste Group, jednoho z předních poskytovatelů finančních služeb ve střední a východní Evropě se 17 miliony klientů v osmi zemích, z nichž většina je členy EU.

⁶⁴ Profil společnosti Home Credit a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-25]. Dostupné z [www: <http://www.homecredit.cz/pujcky/>](http://www.homecredit.cz/pujcky/)

⁶⁵ Profil České spořitelny a.s. [online]. Praha. 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné na [www: <https://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>](https://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413)

Je to moderní banka s orientací na drobné klienty, malé a střední firmy, na města a obce. Vydala více než 3,2 mil. platebních karet, disponuje sítí 652 poboček a provozuje více než 1466 bankomatů.⁶⁶

To vše ztvrzuje její již deváté prvenství v soutěži Nejdůvěřivější banka roku, kterou pořádá společnost Fincetrum. Obhájila i ocenění Banka roku v ČR vyhlašované každoročně časopisem The Banker.⁶⁷

Společnost Česká spořitelna a.s. poskytuje klientům spotřebitelské úvěry s pevnou úrokovou sazbou až do částky 600 tis. Kč bez nutnosti zajištění. Minimální částka úvěru činí 100 tis. Kč. Úvěr lze čerpat jednorázově nebo postupně podle potřeby klienta. Daný úvěr může klient splácet měsíčně po dobu až 10 let.

Např. při úvěru 150 tis. Kč se splatností 5 let je měsíční splátka pouze 3 496,-Kč při úrokové sazbě 13,97% ročně a RPSN je 16,54% .⁶⁸

Celkově klient zaplatí 209 760,-Kč.

6.2.2 Československá Obchodní Banka a.s.

Prvopočátky ČSOB a.s. se datují k roku 1964. Byla založena státem jako banka pro poskytování služeb v oblasti financování zahraničního obchodu a volno měnových operací. V roce 1999 byla privatizována a jejím majoritním vlastníkem se stala belgická společnost KBC Bank.⁶⁹

Po převzetí Investiční a poštovní banky v roce 2000 a oddělení slovenské pobočky ČSOB v roce 2007, působí v retailovém bankovníctví v ČR pod dvěma základními obchodními značkami –

⁶⁶ Profil České spořitelny a.s. [online]. Praha. 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné na www: <<https://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>>

⁶⁷ Profil České spořitelny a.s. [online]. Praha. 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné na www: <<https://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>>

⁶⁸ Profil České spořitelny a.s. [online]. Praha. 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné na www: <<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/spotrebitelsky-uver/o-produktu-d00019691>>

⁶⁹ Profil ČSOB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na www: <<http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>>

ČSOB a Poštovní spořitelna. Své služby poskytuje všem klientským segmentům, tj. fyzickým osobám, malým a středním podnikům a korporátním a institucionálním klientům.⁷⁰

Ucelenou nabídku služeb kromě bankovních služeb zahrnuje i pojistné a penzijní produkty, financování bydlení, kolektivní investování nebo poskytování dalších specializovaných služeb.⁷¹

Banka ČSOB a.s. disponuje 3 096 klienty, vlastní 831 bankomatů s 252 pobočkami. Vzhledem k tomu, že nabízí své služby i prostřednictvím České pošty, jsou tyto služby poskytovány na více jak 3200 obchodních míst ČP.⁷²

ČSOB a.s. nabízí klientům bezúčelový spotřebitelský úvěr až do výše 600 tis. Kč s výhodnou úrokovou sazbou 8,9%. Výši a délku splátek si určí klient sám s podmíněčnou dobou trvání a to od 1 do 7 let. Minimální částka úvěru je 20 tis. Kč. Čerpání úvěru je jednorázové a to převodem na klientův účet ihned po schválení žádosti.⁷³

Příklad: při úvěru 150 tis. Kč a s dobou splácení 5 let, klientova měsíční splátka bude 3 470,- Kč. Zde už registrujeme rozdíl v měsíční splátce, který je poměrně nižší oproti výše uvedené splátce u ČS a.s.

Celkově klient zaplatí 208 200,-Kč.

6.2.3 Komerční banka a.s.

Komerční banka byla založena jako státní instituce v roce 1990 a dva roky na to byla transformována na akciovou společnost. KB a.s. je od října 2001 součástí mezinárodní finanční skupiny Sociétés Générale, která koupila 60% podíl. Patří mezi přední instituce v České republice a

⁷⁰ Profil ČSOB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na [www: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>](http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx)

⁷¹ Profil ČSOB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na [www: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>](http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx)

⁷² Profil ČSOB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na [www: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>](http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx)

⁷³ Profil ČSOB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na [www: <http://www.csob.cz/cz/Lide/Pujcky-a-uvery/Stranky/CSOB-Pujcka-na-cokoliv.aspx>](http://www.csob.cz/cz/Lide/Pujcky-a-uvery/Stranky/CSOB-Pujcka-na-cokoliv.aspx)

zaměřuje se na služby v oblasti retailového, podnikového a investičního bankovníctví. Mezi její další specializované služby patří i penzijní pojištění, stavební spoření a spotřebitelské úvěry. Všechny služby jsou dostupné na všech 397 pobočkách v ČR. Všem 1,6 mil. klientů je k dispozici více jak 693 bankomatů na území ČR. V rámci pobočkové sítě vybudovala 20 specializovaných business center pro střední podniky a 4 centra pro velké podniky. Průměrný počet zaměstnanců společnosti činil 8774.⁷⁴

Ke konci roku 2012 byla KB a.s. hodnocena dlouhodobým ratingem⁷⁵:

A od Standard & Poors, A od Fitch Ratings a A2 od Moodys Investors Service.⁷⁶

Spotřebitelský úvěr od KB a.s., je poskytován klientům KB a to v rozmezí od 30 tis. Kč do 2,5 mil Kč za podmínek, že klient má běžný účet veden u KB. Maximální splatnost je pouze 6 let. Splácení úvěru si klient může rozložit podle jeho potřeb, to samé platí o dnu, ke kterému danou splátku uhradí. Samozřejmostí je předčasné splacení úvěru bez sankcí.

Příklad: při úvěru 150 tis. Kč a dobou splácení 5 let, měsíční splátka klienta bude 3 503,-Kč při úrokové sazbě 13,63% ročně a RPSN je 16%.

Celkem klient zaplatí 210 180,-Kč.

Porovnáním výše uvedených příkladů je zřejmé, že každá bankovní i nebankovní instituce pracuje s jinými úrokovými sazbami a poplatky za zprávu daných úvěrů.

⁷⁴ Profil KB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na [www: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml>](http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml)

⁷⁵ Rating – nezávislé hodnocení různých subjektů

⁷⁶ Profil KB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na [www: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml>](http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml)

Z profesní praxe a vytvořené analýzy je zřejmé, že se spotřebiteli vyplatí, při výběru spotřebitelského úvěru, udělat průzkum trhu. Docílí tím ušetření celkových nákladů a výše zúročení.

Z analýzy výše uvedených příkladů vyplývá, že spotřebitel, který žádá o neúčelový úvěr na 150 tis. Kč, může na celkových nákladech vedení úvěru a to včetně úroků ušetřit i několik tisíc Kč (viz. Tab. č. 1).

Tab. 1: Porovnání úroků z úvěrů

Název společnosti	Výše úvěru v Kč	Měsíční splátka v Kč	Splaceno celkem v Kč*	Rozdíl v Kč
KB a.s.	150 000	3 503	210 180	60 180
ČS a.s.	150 000	3 496	209 760	59 760
ČSOB a.s.	150 000	3 470	208 200	58 200
Home Credit a.s.	150 000	3 913	234 780	84 780
Cofidis s.r.o.	150 000	3 784	227 040	77 040
Cetelem a.s.	150 000	3 588	215 280	65 280

Poznámka: * 60 měsíční splátkový kalendář

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo uvést, charakterizovat a zhodnotit legislativu spotřebitelského úvěru v České republice dle vybraných ukazatelů.

V první řadě je tu vznik spotřebitelského úvěru, jeho definice a legislativa.

Vstupem České republiky do Evropské unie, byly odhaleny významné rozdíly mezi právními předpisy členských států a Českou republikou. Vznikem nové směrnice ES, která zajišťuje jednotnost právní úpravy spotřebitelského úvěru v členských státech, se přináší mnoho nových ustanovení posilujících ochranu spotřebitele. Zavádí informační povinnosti věřitele, které mají za následek dostatečné informování spotřebitele.

Dalším ustanovením je např. předčasné splacení úvěru, odstoupení od smlouvy anebo posouzení schopnosti splácet. Tyto změny jsou velmi velkým přínosem nejen pro spotřebitele, ale i pro věřitele. Jak je v této práci uvedeno, přijetím nového zákona o spotřebitelském úvěru, se snižuje riziko zadlužování nebonitních spotřebitelů a následných osobních bankrotů.

Na základě provedených analýz čerpaných zejména z informací dosažitelných na internetových stránkách a odborných publikacích, byla transpozice směrnice č. 2008//48/ES velkým přínosem pro trh se spotřebitelskými úvěry.

Aktuálním problémem trhu se spotřebitelskými úvěry je neomezená horní sazba RPSN. Dalším nedostatkem je platnost a účinnost nového občanského zákoníku. Vzhledem k tomu, že zákoník vejde v účinnost až od 1. 1. 2014, nebyla zde možnost posoudit jeho přínos v problematice spotřebitelských úvěrů v praxi.

Téma bakalářské práce je pro nás velmi obvyklé a mně se zdá velmi zajímavé. Veškeré informace, které jsem zpracoval do této práce,

mi jsou přínosem jak v legislativním pojetí, tak i přínosem do běžného života.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

DOHNAL, J: *Spotřebitelský úvěr*. Praha: Leges, 2011, ISBN 978-80-87212-76-9

HEJTMAN, P., *Ekonomie*, Praha, UJAK 2001, ISBN 80-7048-040-8

OŠKRDALOVÁ, G., VALOUCH, P. *Nová pravidla pro poskytování spotřebitelských úvěrů v České republice od 1. 1. 2011*. In Mgr. Petr Červinek. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Evropské finanční systémy 2011. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2011. ISBN 978-80-210-5509-4

PRAŽÁK, Z., *Občanský zákon č. 89/2012 Sb. s komentářem*, Poradce s.r.o. Český Těšín, 2012 ISBN 978-80-7365-335-5

ŠVARC, Zbyněk et. Al. *Základy obchodního práva*. 3. Vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, ISBN 978-80-7380-322-3

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J.: *Občanské právo hmotné 2*. Wolters Kluwer, Praha 2009, Česká republika, 5. Vydání. ISBN 978-80-7357-473-4

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J.: *Občanské právo hmotné 1*. Wolters Kluwer, Praha 2009, Česká republika, 5. Vydání. ISBN 978-80-7357-466-6

VESELÝ, Jan. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník I. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008,

Seznam použitých zahraničních zdrojů

RETSINAS, N.P., BELSKY, E.S., *Moving forward*, Harward Univesity, Institution Press, Washington D.C. 2011, ISBN 978-0-8157-0503-1

Seznam použitých internetových zdrojů

Česká televize, ekonomika, žebříček nebankovních úvěrů radí, kde si nepůjčovat [online] Praha 2010 [cit. 2013-03-24]dostupné na www.

<<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/109808-zebricek-nebankovnich-uveru-radi-kde-si-nepujcovat/>>

cs.wikipedia [online] Praha. 2013.[cit. 2013-3-20] Dostupný z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Historie_platebnich_karet

Clovekvprava.cz [online] Praha. 2013 [cit. 2013-3-24] Dostupný z WWW: <<http://www.clovekvprava.cz/obcanske-pravo-hmotne-aktualizovano-k-112012-7/spotrebitelske-smlouvy-404/zakon-o-spotrebitelskem-uveru-450>>

Diners Club International [online] Praha. 2013 [cit. 2013-3-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.dinersclub.com/about-us.html>>

ipravnik.cz [online] Praha 2010 [cit 2013-03-24]. Dostupné z WWW: http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/obchodni-pravo/art_6803/smluvena-vyse-uroku-z-prodleni.aspx

Mesec.cz, Úvěrový predátoři,[online] Praha 2013 [cit 2013-03-24] dostupné na www: <<http://www.mesec.cz/clanky/uverovi-predatori-vs-bezpecne-pujcky-tady-si-uver-neberte-seznam/>>

PEŇÁZ, J. Konkurenční prostředí v oblasti spotřebitelských úvěrů [online]. 2011 [cit. 2013-03-21] s. 19 Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně. Vedoucí práce Rejnuš, O. Dostupné z www: <<https://dspace.vutbr.cz/bitstream/handle/11012/3803/diplomov%C3%A11%20pr%C3%A1ce%20ve%C5%99ejn%C3%A11.pdf?sequence=1>>

Penze.cz [online] Praha 2013.[cit. 2013-3-21] Dostupný z WWW: <<http://penze.cz/80271-co-jeto-spotrebitelky-uver>> ISSN 1213-2217

Profil společnosti Cetelem ČR a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z www: <http://www.cetelem.cz/o-nas/cetelem-se-predstavuje.html>

Profil České spořitelny a.s. [online]. Praha. 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné na www: <https://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>

Profil ČSOB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na www: <<http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>>

Profil společnosti Home Credit a.s. [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-25]. Dostupné z www: <<http://www.homecredit.cz/o-nas/>>

Profil společnosti Cofidis s.r.o. [online] Praha 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z www: <<http://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/>>

Profil KB a.s. [online]. Praha 2013. [cit. 2013-03-27]. Dostupné na www: <<http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml>>

Top09 [online] Praha 2013. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z www: <<http://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/mf-novela-zakona-o-spotrebitelskem-uveru-vstoupila-v-ucinnost-12283.html> >

Zákonné normy, Interní předpisy

Směrnice Rady 87/102/EHS ze dne 22. prosince 1986 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkající se spotřebitelského úvěru.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/ES.

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a o změně zákona č. 64//1986 Sb., účinný do 31. 12. 2010

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském oprávnění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 513/1991 Sb. Obchodního zákoníku. Poradce. Český Těšín. ISSN 1802-8276

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Diners Club karta r. 1950	11
Obrázek 2: Diners Club karta r. 2013	11

Seznam tabulek

Tabulka 1: Porovnání úroků z úvěrů	41
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Informace poskytovatele před uzavřením smlouvy o platebních službách firmy Celtelem ČR a.s.	I
Příloha B - Sazebník České spořitelny a.s. při poskytování spotřebitelského úvěru	III

PŘÍLOHY

Příloha A – Informace poskytovatele před uzavřením smlouvy o platebních službách firmy Cetelem ČR a.s.

CETELEM ČR, a.s., Karla Engliše 5/3208, 150 00 Praha 5, IČ 25085689, hlavní předmět podnikání: poskytování úvěrů, obchodní rejstřík vedený Městským soudem v Praze, odd. B, vl. 4331, klientský servis – tel. 257 080 150, tel.: 257 080 128, e-mail: cetelem@cetelem.cz, <http://www.cetelem.cz>

INFORMACE POSKYTOVANÉ PŘED UZAVŘENÍM RÁMCOVÉ SMLOUVY O PLATEBNÍCH SLUŽBÁCH

(platnost k datu 1. 5. 2011)

V souvislosti s uzavřením rámcové smlouvy o platebních službách (dále jen „RS“) poskytuje společnost CETELEM ČR, a.s. (dále jen „Cetelem“) uživateli (dále jen „klientovi“) níže uvedené informace podle ustanovení § 81 až 85 zákona č. 284/2009 Sb. o platebním styku (dále jen „ZPS“) nad rámec informací uvedených ve Všeobecných obchodních podmínkách (dále jen „VOP“).

1. Poskytovatel

- CETELEM ČR, a.s., Karla Engliše 5/3208, 150 00 Praha 5, IČ 25085689, registrována v seznamu platebních institucí vedeném Českou národní bankou, hlavní předmět podnikání: poskytování úvěrů, obchodní rejstřík vedený Městským soudem v Praze, odd. B, vl. 4331, e-mail: cetelem@cetelem.cz

2. Orgán dohledu

- Česká národní banka, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1

3. Informace o poskytované platební službě

- klientovi jsou poskytovány následující platební služby: provádění platebních transakcí prostřednictvím platební karty nebo podobného platebního prostředku a uskutečňování převodů peněžních prostředků;

- Cetelem neposkytuje platební služby spočívající v platebních transakcích z podnětu nebo prostřednictvím příjemce;

- Cetelem přijme platební příkaz neprodleně poté, kdy klient udělil řádný souhlas s platební transakcí;

- další podmínky provádění jednotlivých typů platebních transakcí dle § 82 ZPS jsou uvedeny ve VOP.

4. Informace o způsobu komunikace mezi klientem a poskytovatelem

- informace podle ZPS jsou poskytovány s dostatečným předstihem před tím, než je klient vázán RS; informace o změnách RS budou poskytnuty nejpozději 2 měsíce před nabytím účinnosti změn, např. zpřístupněním v provozovnách Cetelemu, prodejců, prostřednictvím sítě Internet (Klientská zóna) apod.;

- pro komunikaci Cetelemu a klienta se užívá českého jazyka;

- Cetelem poskytne klientovi na jeho žádost obsah RS a další informace podle ZPS.

5. Informace o rámcové smlouvě

- RS je uzavřena na dobu trvání smlouvy o revolvingovém úvěru;
- klient je oprávněn vypovědět RS za podmínek stanovených ZPS a RS;
- RS se řídí právním řádem ČR, pravomoc a příslušnost soudů se řídí VOP;
- spory z RS se řeší před finančním arbitrem, případně soudně, klient je oprávněn podat stížnost orgánu dohledu.

6. Informace o povinnostech a o odpovědnosti poskytovatele a klienta

- klient je povinen uchovávat autorizační údaje v tajnosti a přijmout opatření k zabránění jejich odcizení, ztráty, poškození nebo zneužití neoprávněnými osobami; v případě zjištění ztráty, odcizení, prozrazení nebo zneužití autorizačních údajů nebo platebního prostředku, je klient povinen neprodleně ohlásit tuto skutečnost klientskému servisu Cetelemu, ohlášení je podmínkou blokace platebního prostředku Cetelemem; další podmínky blokace platebního prostředku stanoví VOP; klient je povinen používat platební prostředek v souladu s RS a Pokyny pro použití karty; nesplnění těchto povinností je považováno za hrubou nedbalost klienta;

- klient nese ztrátu z neautorizované platební transakce do částky odpovídající 150 EURO, byla-li ztráta způsobena použitím ztraceného nebo odcizeného platebního prostředku, zneužitím platebního prostředku v případě, že klient nezajistil ochranu autorizačních údajů; klient odpovídá v plném rozsahu, způsobil-li ztrátu podvodným jednáním nebo tím, že úmyslně nebo z hrubé nedbalosti porušil některou z povinností z RS;

- klient oznámí Cetelemu neautorizovanou nebo nesprávně provedenou platební transakci bez zbytečného odkladu poté, co se o ní dozvěděl, nejpozději však do 13 měsíců ode dne odepsání peněžních prostředků z účtu;

- Cetelem odpovídá za neautorizovanou platební transakci, pokud podle ZPS nenese ztrátu z platební transakce klient;

- Cetelem odpovídá za nesprávně provedenou platební transakci z podnětu klienta, pokud klient splnil všechny podmínky pro přijetí platebního příkazu podle RS.

Příloha B – Sazebník České spořitelny a.s. při poskytování spotřebitelského úvěru

Spotřebitelské, hotovostní úvěry

Přijetí, posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr

	Půjčka	Úvěr Plus	Konsolidace půjček	Spotřebitelský úvěr	Půjčka na studium pro studenty vysokých škol
Přijetí, posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr	1% z výše poskytnutého úvěru, max. 5.000				zdarma

Cena se vybírá při podpisu smlouvy

Správa úvěru - měsíčně

Aktuálně nabízené produkty

	Půjčka	Úvěr Plus	Konsolidace půjček	Spotřebitelský úvěr	Půjčka na studium pro studenty vysokých škol
Správa úvěru	59	95	59	59	59

Cena se neuplatňuje u všech úvěrů sjednaných v období 1.3. - 31.5.2013 po celou dobu trvání úvěru

Historicky nabízené produkty

	Půjčka, Konsolidace půjček, Spotřebitelský úvěr	Úvěr Plus	Půjčka, Spotřebitelský úvěr	Půjčka	Půjčka poskytnutá na základě zvláštních předpisů
Poskytování od - do	1.11.2009 - 28.2.2013	13.4.2011 - 28.2.2013	1.1.2005 - 31.10.2009	do 31.12.2004	do 31.12.2004
Správa úvěru	59	95	49	500 ročně (za každý započatý kalendářní rok)	300 ročně (za každý započatý kalendářní rok)

Cena se neuplatňuje u úvěrů v produktech TADY & TEĎ (včetně Nákupního úvěru) - ukončeny k 31.12.2007, závazkového úvěru, služby Úvěr po telefonu – ukončeny k 21.8.2006

Za přistoupení do pojištění k hotovostním a spotřebitelským úvěrům - měsíčně

	Soubor pojištění A - dlouhodobá pracovní neschopnost, plná invalidita, úmrtí	Soubor pojištění B (u úvěrů poskytnutých od 1.11.2009) - ztráta zaměstnání, dlouhodobá pracovní neschopnost, plná invalidita, úmrtí	Soubor pojištění B (u úvěrů poskytnutých do 31.10.2009) - ztráta zaměstnání, dlouhodobá pracovní neschopnost, plná invalidita, úmrtí
Úvěry do 49.999 Kč	75	115	95
Úvěry od 50.000 Kč do 99.999 Kč	95	155	135
Úvěry od 100.000 Kč do 149.999 Kč	135	205	175
Úvěry od 150.000 Kč	155	255	215

do 199.999 Kč			
Úvěry od 200.000 Kč do 249.999 Kč	175	315	255
Úvěry od 250.000 Kč do 299.999 Kč	205	365	305
Úvěry od 300.000 Kč do 349.999 Kč	235	425	395
Úvěry od 350.000 Kč do 399.999 Kč	265	475	455
Úvěry od 400.000 Kč do 449.999 Kč	295	535	505
Úvěry od 450.000 Kč do 500.000 Kč	335	615	585
Úvěry od 500.001 Kč	0,0601% z výše poskytnutého úvěru	0,1060% z výše poskytnutého úvěru	x

Za přistoupení do pojištění k úvěrům v produktech TADY & TEĎ - měsíčně

	Soubor pojištění A - dlouhodobá pracovní neschopnost, plná invalidita, úmrtí	Soubor pojištění B - ztráta zaměstnání, dlouhodobá pracovní neschopnost, plná invalidita, úmrtí
Úvěry do 14.999,- Kč	39	75
Úvěry od 15.000,- Kč do 49.999,- Kč	75	95
Úvěry od 50.000,- Kč do 100.000,- Kč	135	175

Ostatní položky

	Méně než 1 rok do ukončení	Více než 1 rok (včetně) do ukončení
Hotovostní splátka úvěru	zdarma	
Úhrada nákladů spojených s mimořádnou splátkou úvěru (pro úvěry sjednané od 1.12.2006)	4% z výše mimořádné splátky, min. 500 Kč, max. 5.000 Kč	
Úhrada nákladů spojených s mimořádnou splátkou úvěru (pro úvěry sjednané od 1.1.2011)	0,5% z výše mimořádné splátky	1% z výše mimořádné splátky
Úhrada nákladů spojených s mimořádnou splátkou Úvěru Plus (pro úvěry sjednané od 9.12.2011 s objemem 600 001 Kč a více)	zdarma	
Úhrada nákladů spojených s mimořádnou splátkou Úvěru Plus (pro úvěry sjednané do 9.12.2011 a od 7.9.2012)	zdarma	

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Aleš HUDEC

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Spotřebitelský úvěr

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 49

Celkový počet stran příloh: 5

Počet titulů českých použitých zdrojů: 8

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 15

Počet ostatních zdrojů: 11

Vedoucí práce: JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.